

**การประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556) ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**

**EVALUATION OF CURRICULUM FOR MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
AT MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY**

ผศ.ดร.วิชณพงศ์ ศรีจันทร์* รศ.ดร.บุญช่วย ศิริเกษ รศ.ดร.พิมพ์อร สดเอี่ยม ดร.จักรกฤษณ์ โปดapol และ พระจักรพล ป่องศิริ
Asst.Prof.Dr.Chissanapong Sonchan, Asst.Prof.Dr.Boonchuay Sirikase, Asst.Prof.Dr.Pim-on Sod-ium,
Dr.Chakrit Podapol and Phrachakrapol Pongsiri

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย 42000
Program in Educational Administration, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus,
Loei 42000, Thailand

*Corresponding author: E-mail: chissanapong@gmail.com

รับบทความ 12 มกราคม 2561 แก้ไขบทความ 18 เมษายน 2561 ตอรับบทความ 7 พฤษภาคม 2561 เผยแพร่บทความ 15 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 2) เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ.2557 และ 3) เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามรูปแบบซิปป์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งหมด 284 คน ได้แก่ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน จำนวน 10 คน 2) นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 137 คน 3) มหาบัณฑิต จำนวน 98 คน และ 4) ผู้ใช้มหาบัณฑิต จำนวน 39 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า มีผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552
2. ผลประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ.2559 พบว่า มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานโดยผ่านเกณฑ์ประเมินตัวบ่งชี้บังคับ และตัวบ่งชี้ร่วม รวมทั้งสิ้น 11 ตัวบ่งชี้
3. ผลประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน และอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรด้านบริบทควรปรับเนื้อหาและวิชาเอกและเพิ่มรายวิชาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันให้มากขึ้น ด้านปัจจัยนำเข้า ควรเพิ่มสื่อต่าง ๆ เช่นหนังสือ ตำราทางการบริหารและสถิติทางการวิจัยให้มากขึ้น ส่วนด้านกระบวนการ ส่วนด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตร

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, การบริหารการศึกษา

ABSTRACT

The objectives of the research were to evaluate the curriculum for Master of Education Program in Educational Administration (Revised Curriculum in 2013), Department of Education, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, according to Thai Qualifications Framework for Higher Education (TOF: HEd) of 2552, 2) to evaluate the curriculum according to the Internal Quality Assurance (IQA) of 2559, and 3) to evaluate the curriculum according to the CIPP evaluation model. The samples of the research were totally 284 respondents, divided into 1) 10 curriculum lecturers 2) 137 existing students 3) 98 postgraduate students and 4) 39 postgraduate users and selected by the simple random sampling method.

The research findings were as follows:

1. The evaluation of the curriculum according to Thai Qualifications Framework for Higher Education of 2552, were found that the performance of the university's Master of Education Program in Educational Administration (Revised Curriculum in 2013) was based on Thai Qualifications Framework for Higher Education (TOF: HEd) of 2552.

2. The evaluation of the curriculum for Master of Education Program in Educational Administration (Revised Curriculum in 2013), Department of Education, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, was found to meet all eleven compulsory and optional indicators of the Office of the Higher Education Commission's internal quality assurance (IQA).

3. The CIPP-based evaluation of the curriculum upon opinions of curriculum lectures, lectures and students, was appropriately found to be overall at a high level. According to the lecturers, in terms of the Context, the curriculum content and major subjects should be improved and the subjects related to current situations should be increased. In terms of the Input, media such as administration books and textbooks and research statistics should be increased. In addition, the Process and the Product were appropriately found to be overall in accordance with the curriculum.

Keywords: Curriculum Evaluation, Postgraduate Study, Educational Administration

บทนำ

การศึกษานับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยในศตวรรษที่ 21 อันเป็นศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ให้มีทักษะความสามารถเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังที่เลวิน (Levin, 2001) กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ของบุคคลในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) โดยสรุปว่า ประกอบด้วยความสามารถในการผลิตผลงาน (High Productivity) ความมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร (Effective Communication) ความรู้ความสามารถทางดิจิทัล (Digital Age Literacy) และความคิดประดิษฐ์ (Inventive Thinking) ในรายละเอียดของความคิดประดิษฐ์นั้นจะประกอบด้วยทักษะชีวิต (Life Skills) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวและจัดการความสลับซับซ้อน (Adaptability and Managing Complexity) การชี้นำตนเอง (Self Direction) ความใฝ่รู้ (Curiosity) การคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความกล้าเสี่ยง (Risk Taking) และการคิดขั้นสูงอย่างมีความเป็นเหตุผล (Higher-Order Thinking and Sound Reasoning)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีภารกิจหลายประการ ทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม การเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านอุดมศึกษาซึ่งกันและกันในโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ และเกิดเป็นแนวคิดที่จะปรับปรุงการอุดมศึกษาของแต่ละประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย, 2549, หน้า 120) อย่างไรก็ตามภารกิจหลักที่สำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศและประชาคมโลก ทุกสถาบันจึงเปิดสอนหลักสูตรปริญญาในระดับต่าง ๆ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ทุกหลักสูตรจะกำหนดปรัชญา และ วัตถุประสงค์ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการ

ประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่จะประเมิน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537, หน้า 217)

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากกลุ่มผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแล้ว ยังสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้หลักสูตรทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 35) และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรให้มีความเหมาะสม เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย และได้เปิดทำการสอนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการบริหารการศึกษาโดยเน้นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้กับศาสตร์ทางการบริหาร มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองที่ดี ตลอดเวลาที่ได้มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าว ยังไม่ได้ทำการศึกษาหรือประเมินหลักสูตร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และข้อดีข้อด้อยของหลักสูตร ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาและประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อให้ทราบสภาพของหลักสูตรโดยรวม ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือตลอดจนผลของการประเมินหลักสูตรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

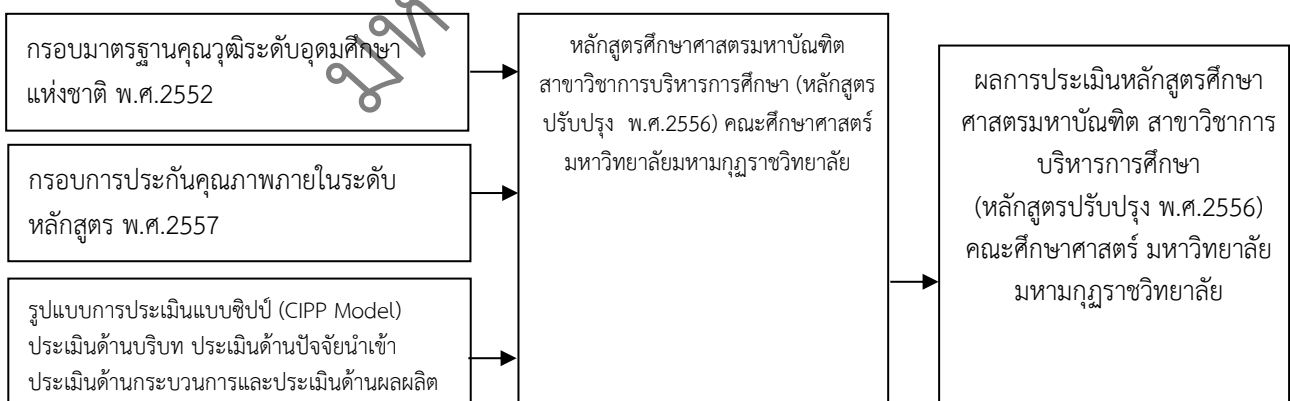
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thailand Quality Framework for Higher Education: TQF)
2. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พ.ศ.2557 (Internal Quality Assurance: IQA)
3. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) มีการประเมินด้านบริบท ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินด้านกระบวนการและประเมินด้านผลผลิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (M.Ed.) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) มีการประเมินใน 4 ด้านคือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต โดยด้านบริบท ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แผนการจัดการศึกษา ความทันสมัยของหลักสูตร เนื้อหารายวิชา ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สิ่งสนับสนุนต่าง ๆ กระบวนการคัดเลือกนักศึกษา คุณวุฒิและผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านกระบวนการ ประกอบด้วยการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านผลผลิต ประกอบด้วยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ สำคัญตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต่อหลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน จำนวน 15 คน
2. นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 209 คน
3. มหาลัยบัณฑิต จำนวน 149 คน
4. ผู้ใช้มหาบัณฑิต จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคคล 4 กลุ่มคือ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน จำนวน 10 คน 2) นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 137 คน 3) มหาลัยบัณฑิต จำนวน 98 คนและ 4) ผู้ใช้มหาบัณฑิต จำนวน 39 คน รวมทั้งหมด 284 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน 2) นักศึกษาปัจจุบัน 3) มหาลัยบัณฑิตและ 4) ผู้ใช้มหาบัณฑิต ซึ่งเป็นแบบสอบถามตามรูปแบบการประเมินแบบซิปป์ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต และคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตร ระบบการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ปีพ.ศ.2557 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552
3. สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ประกอบด้วย
 - 3.1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)
 - 3.2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)
 - 3.3 แบบสอบถามสำหรับมหาบัณฑิต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)
 - 3.4 แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้มหาบัณฑิต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)
 - 3.5 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.0 แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข
5. ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอ จัดพิมพ์ฉบับจริง นำไปใช้เก็บ

วิธีรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ส่งถึงกลุ่มตัวอย่างโดยคณะผู้วิจัยเอง และบางส่วน ใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ Line และ Facebook ของนักศึกษาและมหาบัณฑิต โดยนักศึกษาและมหาบัณฑิตสามารถเข้ามาตอบแบบสอบถามออนไลน์ในระบบที่คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดทำขึ้น

2. กลุ่มที่ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายเวลาและสถานที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

การแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหลักสูตร

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2552

ค่าเฉลี่ย 2.34-3.00 หมายถึง มีการปฏิบัติทุกครั้ง

ค่าเฉลี่ย 1.67-2.33 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.66 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

ถ้าค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติมีค่าเท่ากับ 2.34 ขึ้นไป หมายความว่า การปฏิบัติด้านกระบวนการมีการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เขียนบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 พบว่า มีผลการดำเนินงานหลักสูตรมีมาตรฐานและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดไว้ เสนอดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลประเมินหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
1. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	2.46	0.76	ทุกครั้ง
2. มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ	3.00	0	ทุกครั้ง
3. มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม(ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	3.00	0	ทุกครั้ง
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา หรือประสบการณ์ภาคสนาม(ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 หรือมคอ.6 ภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดภาคการศึกษา	3.00	0	ทุกครั้ง
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบมคอ.7 ภายใน 60 วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา	3.00	0	ทุกครั้ง

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 หรือ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	1.32	0.43	ไม่เคย
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 + ปีที่แล้ว	2.20	0.67	บางครั้ง
8. อาจารย์ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	2.94	0.46	ทุกครั้ง
9. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ/หรือ วิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	2.87	0.41	ทุกครั้ง
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	1.34	0.52	ไม่เคย
รวม	2.51	0.49	ทุกครั้ง

2. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พ.ศ.2557 พบว่า มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน เสนอดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลประเมินหลักสูตรตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พ.ศ.2557

ด้าน	ผลการดำเนินงาน
1. การกำกับมาตรฐาน	มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน
2. บัณฑิต	มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน
3. นักศึกษา	มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน
4. อาจารย์	มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน
5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลเรียน	มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน
6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	มีการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน

3. ผลประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ตามรูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) คณะผู้วิจัยนำเสนอจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน นักศึกษาปัจจุบัน มหาบัณฑิต และผู้ใช้มหาบัณฑิต เสนอดังตาราง 3, และ 4

ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย โดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เสนอดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการประเมินหลักสูตรรูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model)

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความเหมาะสม
1. บริบท	4.04	0.56	มาก
2. ปัจจัยนำเข้า	4.40	0.76	มาก
3. กระบวนการ	4.72	0.35	มากที่สุด
4. ผลผลิต	4.24	0.99	มาก
รวม	4.35	0.57	มาก

ผลการประเมินด้านผลผลิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เสนอตั้งตาราง 4

ตาราง 4 ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความเหมาะสม
1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา	4.02	0.54	มาก
2. ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต	4.08	.050	มาก
รวม	4.05	0.51	มาก

ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย สามารถสรุปได้ว่า

ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน นักศึกษา และมหาบัณฑิต พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และจากการสัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะควรเพิ่มรายวิชาเลือกให้หลากหลาย เช่นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความขัดแย้ง ภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร เป็นต้น ควรได้แยกออกมาเป็นรายวิชาต่างหากไม่ควรนำมารวมเป็นรายวิชาเดียวกัน ควรได้เพิ่มรายวิชาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเข้าไปด้วย

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน นักศึกษา และมหาบัณฑิต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะควรได้เพิ่มหนังสือ ตำราทางการบริหาร และสถิติทางการวิจัย และควรจัดอบรมเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและรายวิชาพื้นฐานการวิจัยให้กับนักศึกษาให้มากขึ้น

ด้านกระบวนการ (Process) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน นักศึกษา และมหาบัณฑิต พบว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนได้เสนอแนะว่าควรปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเอง หาข้อมูลจากแหล่งความรู้ และช่วยเหลือกันและกันในกระบวนการช่วยกันซักถาม สรุปประเด็นเน้นการทำงานกลุ่ม จัดบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วมาเป็นพี่เลี้ยงช่วยเหลือรุ่นน้องในการทำวิจัย

ด้านผลผลิต (Product) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา/มหาบัณฑิตและผู้ใช้มหาบัณฑิต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และจากการสัมภาษณ์มหาบัณฑิตพบว่า มหาบัณฑิตมีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาศึกษาและสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ส่วนนักศึกษาปัจจุบันได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ดังข้อความต่อไปนี้ 1) สิ่งที่ได้คือ ได้เรียนรู้กับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ที่หลากหลาย สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี 2) ได้รับความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ปฏิบัติได้จริง 3) อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความรู้ ประสบการณ์ และมีความเป็นกันเอง ทำให้เกิดความอบอุ่น ความรักในสถาบันมากขึ้น และภาคภูมิใจ

อาจารย์ผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน สรุปได้ว่า 1) ความสามารถในการนำเสนอพัฒนาขึ้นบ้างแต่ยังต้องปรับปรุงอีกมาก ความสามารถในการเขียนยังต้องปรับปรุง 2) นักศึกษากลับแสดงออกมากขึ้น ทั้งหน้าห้องเรียนและต่อที่ประชุมใหญ่ 3) ความเข้าใจเนื้อหากระบวนการการวิจัย มีความก้าวหน้าในระดับที่รับได้ตามวัตถุประสงค์รายวิชา 4) ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการดีขึ้นทั้งหมด บางคนแสดงความคิดเห็นมากขึ้น 5) พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของผู้เรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น กลับแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณญาณ

4. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ในการปรับปรุงหลักสูตรในอนาคต

4.1 ข้อคิดเห็นจากนักศึกษา

1) อยากให้มีการกำหนดทักษะในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา อย่างน้อยเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและได้ศึกษาหน้าที่ในการเป็นผู้บริหาร

2) เนื้อหาของหลักสูตรควรได้มีการปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันให้มากขึ้น โดยเฉพาะวิธีการจัดการความขัดแย้งที่ค่อนข้างจะมีมากขึ้นในปัจจุบัน

3) หากเป็นไปได้อยากให้สาขาวิชาได้จัดตั้งชมรมนักเรียนรุ่นพี่ช่วยเหลือน้อง ทั้งในเรื่องการเรียนการสอน การช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการประสานความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องให้มีความรัก ช่วยเหลือกันมากยิ่งขึ้น

4) ห้องสมุดควรได้จัดหาตำราเรียนหลัก และรายวิชาเสริมให้มากขึ้นอย่างเพียงพอ

5) สาขาวิชาควรได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ๆ มาปรับใช้ให้มากขึ้นอันจะเป็นการสื่อสารที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

4.2 ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอน

1) ควรเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านการสื่อสารซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

2) ควรปรับความทันสมัยของบางรายวิชา ให้สอดคล้องกับปัจจุบันและอนาคต

3) รายวิชาควรจะมีเชื่อมโยงกัน ลำดับรายวิชาตลอดหลักสูตรเชื่อมโยงกัน หมายถึงรายวิชาหนึ่งเป็นรายวิชาเบื้องต้นที่เตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้เรียนในอีกรายวิชาหนึ่งในภาคการศึกษาต่อไปได้อย่างที่ไม่มีอุปสรรคปัญหา

4) ควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยจริง ๆ ตามความเปลี่ยนแปลง และควรริบดำเนินการเนื่องจากวิทยาการมีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง อาจต้องเพิ่มวิชาใหม่ ๆ และตัดวิชาที่ไม่ทันสมัยออก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 พบว่า มีผลการดำเนินงานหลักสูตรมีมาตรฐานและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าตามกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยวิทยาลัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดกรอบมาตรฐานไว้อย่างเคร่งครัด (สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) และผ่านการเห็นชอบจากคณบดีมหาวิทยาลัย และการรับทราบหลักสูตรจากสกอ. จากนั้นได้มีการนำหลักสูตรมาใช้ในปีการศึกษา 2556 โดยมีกลไกในการรับนักศึกษา การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา มีการควบคุมดูแล การให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาและตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ปรากฏในหลักสูตร และส่งผลให้นักศึกษามีผลการเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ดังจะเห็นว่ามีผู้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้จากผลการประเมินผู้ใช้มหาบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาและได้ปฏิบัติงานในสถานประกอบต่าง ๆ พบว่า ผู้ใช้มหาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะประเด็นที่วามหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแห่งนี้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและอดทนต่อการปฏิบัติงานมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนศิริ เข้มชาติและคณะ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรได้มาตรฐาน สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF)

2. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พ.ศ. 2557 พบว่า มีการกำกับ มาตรฐานให้การดำเนินงานเป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ประจำหลักสูตรมีการบริหารจัดการ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) และเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ 11 ข้อ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา, 2557) ได้แก่ 1. จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 5 คน 2. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอนวิทย์นิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน 3. คุณสมบัติของอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย 3 คน 4. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน 1) เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันมีคุณวุฒิ ปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมี ประสบการณ์ด้านการสอน และ 3) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา 5. คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เป็นอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่ง

ทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา 6. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) 1) เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา 7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ 1) เป็นอาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา 8. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา ต้องเป็นรายงานสืบเนื่องฉบับเต็มในการประชุมทางวิชาการ (proceedings) หรือวารสารหรือสิ่งพิมพ์วิชาการซึ่งอยู่ในรูปแบบเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 9. ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา วิทยานิพนธ์ อาจารย์ 1 คนต่อนักศึกษา 5 คน, การค้นคว้าอิสระ อาจารย์ 1 คนต่อนักศึกษา 15 คน หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คนเทียบเท่ากับนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน 10. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ควรมีอย่างน้อย 1 เรื่องในรอบ 5 ปี โดยนับรวมปีที่ประเมิน และ 11. การปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ต้องไม่เกิน 5 ปี(จะต้องปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติ/ให้ความเห็นชอบโดยสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6)

3. ผลประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) มีการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้สอน นักศึกษาปัจจุบัน มหาบัณฑิต และผู้ใช้มหาบัณฑิต พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3 ด้านได้แก่ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต ส่วนด้านกระบวนการพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้พัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ.2558 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผ่านการเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย และรับทราบหลักสูตรจากสกอ. ทำให้หลักสูตรมีความสอดคล้องในองค์ประกอบ และมีความเหมาะสมในระดับมาก และมีการบริหารจัดการหลักสูตร การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ และการใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา นักศึกษาได้เรียนรู้ในรายวิชาเอก และรายวิชาที่เน้นตามปรัชญาของหลักสูตรที่ว่าบริการการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้นำทางการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นสากลเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2556) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจากรุวรรณ เขียวน้ำชุ่ม (2553) ที่ได้วิจัยการประเมินหลักสูตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยพบว่ามีมาตรฐานและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (TQF) ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำเท่านั้น หลักสูตรควรได้มีการดำเนินการให้ครบถ้วนทุกตัวบังคับ โดยเฉพาะเรื่องการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ. 3 หรือ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษาอย่างจริงจังและเร่งด่วน

1.2 การดำเนินการของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พ.ศ.2557 (IQA) พบว่า มีการกำกับมาตรฐานให้เป็นไปตามกรอบการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตรครบทั้ง 6 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ดังนั้นมหาวิทยาลัย/หลักสูตรควรได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา เช่น ห้องทำงานวิจัยหรือคณินวิจัย เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาได้พบปะ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยแก่นักศึกษา รวมทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมในการทำวิจัยในครบถ้วน ซึ่งจะทำการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.3 การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ด้านที่ควรปรับปรุงคือ หลักสูตรควรเพิ่มรายวิชาเลือกให้หลากหลาย เช่นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความขัดแย้ง ภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร และรายวิชาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรในระยะที่ใช้หลักสูตรเป็นปีที่ 3 จึงควรมีการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นถึงแนวโน้มและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2558) *หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2559). *รายงานการประเมินตนเอง หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556) ปีการศึกษา 2559*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน: ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ เอ็ม บี.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557*. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.
- จารุวรรณ เขียวน้ำชุ่ม. (2553). *การประเมินหลักสูตรคุษภับัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2549). *การศึกษาแนวโน้มเพื่อการวิจัยและพัฒนาการศึกษาการศึกษาสำหรับอนาคต*. รายงานการวิจัย, กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- รัตนศิริ เข้มราช และคณะ. (2558). *การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาโลก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. รายงานการวิจัย ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- Daniel Levin. (2001). *Relate & Report The R&R Cookbook 2*. United States of America: Liveware Publishing Inc., and Daniel Levin.
- Stufflebeam, D. L. (2003). *The CIPP model for evaluation*. In T. Kellaghan, & D. L. Stufflebeam (Eds.), *the international handbook of educational evaluation*. Dordrecht, Holland: Kluwer.